

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

CONCEPT

Onderwerp		Advies / conclusie
		<u>Aanwezig:</u> de heer W.J. Kooy (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer E.C. Merkens (LNE) mevrouw F.J. Leenders (WN) de heer K.A.M. Duijvelaar (VVD) mevrouw K. Varenhorst (VVD) de heer S. Groenendijk (VVD) de heer K.P.T. Valk (CDA) de heer J.A.G.W. Droogers (CDA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer A. Travaille (PvdD) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer E. Verkaik (W@I) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer F. van Os (SGP) de heer R.D. Woittiez (voorzitter, VVD) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) de heren G.P. Beugelink (WN), L. de Groot (LNE), C.G. Jansen op de Haar (PvdA, en B. de Jong (CDA) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) de heer W. Nijenhuis (notulist) <u>Ambtelijk aanwezig:</u> <u>Afwezig:</u> de heer A.E. Jansen (AWP) en de heer G.J.P. Jansen (WN)
1. Opening en vaststelling agenda		
		Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom. Agenda De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Notulen		
2.1	Notulen	a) <i>Adviezen en conclusies vergadering BMZ d.d. 31 januari 2017</i> De notulen worden ongewijzigd vastgesteld. b) <i>Adviezen en conclusies vergadering BMZ d.d. 31 januari 2017 (vertrouwelijk)</i> De voorzitter merkt op dat het behandelde niet langer vertrouwelijk is. De commissie stemt ermee in de notulen openbaar te behandelen. De notulen worden ongewijzigd vastgesteld. c) Actiepuntenlijst met leeswijzer Geen opmerkingen.
3. Stukken ter advisering		

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

3.1	Beleidsvisie MRB 2017-2020	De <u>voorzitter</u> geeft het woord aan de heer Beugelink voor een toelichting op de visie. De heer <u>Beugelink</u> (hoogheemraad): • Wijst erop dat er nu een visie voorligt terwijl de uitkomsten van de veldproef nog niet beschikbaar zijn. • Licht toe dat er binnen het bestuur enige discussie bestaat over deze “gemene rekening”. Initiators van die discussie zijn Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, maar vooral waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV). AGV heeft in zijn coalitieakkoord opgenomen dat er substantieel bespaard moet worden op de kosten van de muskusrattenbestrijding (10% tot 20%). Dat kan AGV besluiten, maar dat moet het waterschap dan wel bespreken met de partners in deze gemene rekening. • AGV heeft die discussie niet gevoerd en dat heeft er toe geleid dat AGV niet heeft getekend voor de verlenging van de gemene rekening. Gevolg is dat de rekening nu diensten uitvoert voor een partij die niet heeft getekend en dat kan fiscale gevolgen hebben. Ook de accountant kan bezwaar maken. • Vertelt dat de situatie uitgebreid met de betrokkenen is besproken, onder aanvoering van de voorzitter van bestuurlijk overleg betreffende “de gemene rekening”, de heer Poelmann. AGV heeft twee voorwaarden gesteld: een onderbouwing van de invulling van de afgesproken overhead (16%) en een nieuwe beleidsvisie met daarin de door AGV gevraagde besparing. Die nieuwe beleidsvisie ligt nu voor. • Merkt op dat agendering is ingegeven door de bestuurlijke ontwikkelingen. Eind van dit jaar zullen de uitkomsten van de veldproef bekend zijn. Dat is een goed moment om te kijken of deze visie mogelijk nog enige bijstelling behoeft. <i>Eerste termijn</i> De heer <u>Merkens</u> (LNE): • Dankt de hoogheemraad voor de toelichting. • Merkt op dat de muskusrat een exoot is volgens de Faunawet. De Faunawet geeft ook aan hoe het waterschap daarmee kan en mag omgaan. • Voor het waterschap betekent de muskusrat een kostenpost. • De visie wijst op de mogelijkheid van een nuloptie. Die heeft de voorkeur van LNE. • In Vlaanderen is de nuloptie het uitgangspunt: in 2000 werden er nog 40.000 gevangen, in 2010 nog 3000 en nu zit men op ongeveer 600 gevangen muskusratten op jaarbasis. • In Groot-Brittannië en Ierland is de muskusrat uitgeroeid. • De nuloptie kan leiden tot een forse kostenreductie, binnen de gemene regeling, maar mogelijk ook binnen de Unie van Waterschappen. • De nuloptie heeft als voordeel dat op termijn minder bestrijders het gebied in hoeven, met als gevolg dat de verstoring van ecologie afneemt. • Muskusratbestrijder is een zwaar beroep en het blijkt lastiger om voldoende menskracht te vinden. Dat is ook een reden om te kiezen voor de nuloptie. • Vraagt of het mogelijk is om, als na vijf tot tien jaar de populatie is geminimaliseerd, afspraken te maken met andere waterschappen over het tegenhouden van nieuwe muskusratten. • De muskusrat vermenigvuldigt zich snel, en richting AGV zou men erop moeten wijzen dat wanneer de bestrijding op een laag pitje komt te staan, men op termijn veel meer kosten moet maken, terwijl bij de nuloptie op termijn de kosten zullen dalen. De heer <u>Verkaik</u> (W@I): • Vraagt hoe de aangrenzende waterschappen met de muskusrat omgaan, aangezien men heel Nederland nodig heeft om de nuloptie tot een succes te maken. De heer <u>Valk</u> (CDA): • Vraagt wat er gebeurt als een of meerdere partijen uit de gemene rekening stappen. De heer <u>Duijvelaar</u> (VVD): • Wijst op de fluctuaties in de populatie en vraagt welke opschalingsmogelijkheden er zijn als de populatie plotseling weer toeneemt.
-----	----------------------------	--

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer

d.d. 11 april 2017

- Constateert dat de vangst halveert tot 10.000 per jaar, terwijl de kosten slechts 5% tot 10% dalen. De kosten per vangst nemen dan enorm toe, wat krijgt het waterschap daarvoor terug?

De heer Verweij (CU):

- Wijst op het voorstel om de overeenkomst met twee jaar te verlengen. Een duur van vijf, zes, of zelfs tien jaar ligt meer voor de hand, wil men een consequente aanpak richting toekomst.
- In het verleden zijn percentages vastgesteld voor de bijdrage aan de kosten, op basis van de vangsten per gebied. Is die verhouding nu opnieuw beoordeeld, of zijn dit de oude percentages?
- In de periode 2011-2016 is er geen sprake van een noemenswaardige daling in de vangsten, maar bij het sturen op de nullijn zou het aantal vangsten moeten afnemen. Wat ging er mis?
- De nulloptie heeft zijn voorkeur, omdat die er op termijn voor zorgt dat er geen muskusratten meer gedood hoeven te worden. Dat is op lange termijn het meest diervriendelijk.
- Maak gebruik van natuurlijke barrières (zoals mogelijk de Utrechtse Heuvelrug) om het gebied van HDSR vrij van muskusratten te krijgen.
- Op pagina 4 wordt gesteld dat men 'onder de veiligheidsnorm' zit. Hij vraagt een toelichting.
- Waarom worden er voor gebieden die niet toegankelijk zijn geen afspraken gemaakt met natuurbeheerders?
- In de visie staat dat men effectiever wil samenwerken met waterbeheerders. Dat was zes jaar geleden ook het streven. Gaat het hier om het continueren van bestaand beleid, of is die samenwerking niet van de grond gekomen?
- Bij gewenste innovaties wordt niet gesproken over het inzetten van lokstoffen of andere manieren om muskusratten te bestrijden.

De heer Reerink (PvdA):

- Gaat ervan uit dat de inhoudelijke discussie over een jaar plaatsvindt.
- Vraagt waarom dit voorstel niet voor 1 januari is voorgelegd, toen de termijn verliep.
- Stelt dat bij de nulloptie inderdaad naar natuurlijke grenzen moet worden gekeken. Hollands Noorderkwartier heeft een laag aantal muskusratten in het gebied. Vanuit de hoek zou men kunnen beginnen met het vrijmaken van het gebied. Waarom wordt die optie niet gekozen?
- Hoeveel waterschapsverbanden zijn er?
- Mist in de visie de cijfers per waterschap.
- In artikel 2 moet 'beheersgebied' worden gewijzigd in 'beheergebied'. Een tweede correctie is dat AGV een waterschap is, geen hoogheemraadschap.
- Bij artikel 10 zou men moeten aangeven dat 'het niet wordt voortgezet, dan wel ingekrompen'. Er zijn immers meer mogelijkheden om een samenwerkingsverband te wijzigen.
- Is het waterschap verzekerd als het schade veroorzaakt?

De heer Van Os (SGP):

- Heeft geen aanvullende vragen.

Mevrouw Leenders (WN):

- Dankt de hoogheemraad voor zijn toelichting en vraagt hem deze ook voorafgaand aan de vergadering van het algemeen bestuur op papier te zetten, zodat helder is dat er nog aanpassingen kunnen komen nadat het onderzoek is afgerond.
- In de beleidsvisie wordt geadviseerd om bij de inzet van bestrijding uit te gaan van de behoefte per gebied. Dat vereist mogelijk een andere manier van het verdelen van de kosten.
- Wat wordt gedaan aan diervriendelijkheid? Het onderwerp wordt genoemd in de visie, maar niet toegelicht.
- De visie stelt dat de kosten met 5% tot 10% kunnen afnemen. Hoe kan die besparing

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

gehaald worden, gezien bijvoorbeeld de ambitie om oudere muskusratbestrijders te herplaatsen?

De heer Travaille (PvdD):

- Had de nuttige toelichting van de hoogheemraad graag vooraf ontvangen.
- Vraagt zich af of het waterschap zich op deze manier onder druk moeten laten zetten door een andere deelnemer van deze regeling. Het is vreemd om nu een visie vast te stellen die mogelijk over een half jaar moet worden bijgesteld als de uitkomsten van de veldproef bekend zijn. Is het niet alsnog mogelijk de besluitvorming over deze visie uit te stellen en vooralsnog de oude opzet te handhaven?
- De visie benadrukt de veiligheid en de diervriendelijkheid, maar de ambitie is om alle muskusratten uit te roeien. Dat laatste is niet te rijmen met diervriendelijkheid.
- Bij innovatie staat niets over preventie, of iets anders dan het doodmaken van muskusratten. De innovatie gaat enkel over het zo effectief mogelijk doodmaken van muskusratten, terwijl het belangrijkste doel van de visie het verlagen van overstromingskansen is.
- Deze visie biedt maar een mogelijke koers, de nuloptie, waarin alle muskusratten worden uitgeroeid. Een ander scenario, zoals een combinatie van preventieve maatregelen en het plaatselijk bestrijden van muskusratten, wordt niet genoemd. Zijn fractie vraagt een goede onderbouwing van deze, maar ook andere keuzemogelijkheden.
- Een paar keer wordt gewezen op het diervriendelijk bestrijden van muskusratten, maar wat heeft een muskusrat hieraan? Daar is de visie niet duidelijk over.
- Een paar keer wordt vooruitgekeken in de tijd, zoals bij de mededeling dat het jaarplan 2017 wordt vastgesteld in de stuurgroep. Dat betekent dat er kennelijk al een koers is ingezet. In het besluitvormingsdocument wordt gevraagd in te stemmen met deze visie, wat tegelijk ook een instemming betekent met het vervolg van deze gemene rekening. Daar moet men zich wel bewust van zijn.

Beantwoording

De heer Beugelink (hoogheemraad):

- De nuloptie is geen keuze die het waterschap alleen kan maken. Daarover zou men met alle betrokken waterschappen in Nederland afspraken moeten maken, inclusief 'grensbewaking'. Dan gaat het vooral om Duitsland, waar de muskusrat niet of nauwelijks wordt bestreden. De kosten zouden door alle partijen gedragen moeten worden.
- Hij weet niet wat AGV vindt van de nuloptie. De visie wordt in juni door het algemeen bestuur van AGV besproken. In het bestuurlijk overleg is de visie al wel aan de orde geweest, toen heeft men ermee ingestemd.
- Mochten een of meer deelnemers eruit stappen, dan wordt de gemene rekening opgeheven. De overgebleven deelnemers kunnen dan besluiten een nieuwe gemene rekening op te richten met dezelfde doelstelling. Een deel van het personeel gaat dan naar AGV, met daarnaast een rekening voor de overblijvende kosten. Dat is nog niet aan de orde, maar het is wel een mogelijkheid. Het is nog niet duidelijk wat het gaat kosten.
- Het tegenstrijdige bij het vangen van muskusratten is dat wanneer je er minder vangt, je het goed doet, en andersom. Wanneer er minder muskusratten zijn, kost het meer tijd om uit te vinden waar ze zitten. Met andere woorden: in beginsel kost de bestrijding nog steeds veel menskracht. Na verloop van tijd kan men de inzet misschien wat verlagen. Het blijft een labiel evenwicht.
- Ook hij had liever een langere looptijd voor de afspraken gezien: deze aanpak volgt men niet voor slechts twee jaar. Men gaat de samenwerking aan met vijf partijen en dan kost het ook enige tijd voor die samenwerking soepel verloopt. In een ideale situatie wordt daar waar de populatie hoger is, meer capaciteit ingezet. De afgelopen tijd bleek dat lastig te organiseren. Daar wordt nu hard aan gewerkt, met ondermeer een nieuwe leiding. Het gaat nu de goede kant op.
- De verdeling van de kosten over de deelnemende waterschappen is gelijk aan die van zes jaar geleden.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

- Een veel belovende ontwikkeling is eDNA. Met nieuwe technieken kan op basis van DNA in het water worden vastgesteld welke dieren er voorkomen. Met die kennis kan men capaciteit gericht inzetten.
- Richting de heer Reerink licht hij toe dat de discussie met AGV veel tijd heeft gekost, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dat is een reden waarom 1 januari niet haalbaar was. Het is onwenselijk dat een van de partijen de overeenkomst niet ondertekent om zo een vorm van chantage te plegen. Dat leidt tot fiscale perikelen en opmerkingen van de accountant. Het is zaak die situatie zo snel mogelijk te herstellen, zoals men nu probeert.
- Er zijn tien waterschapsverbanden.
- Als men een dier doodt, dan moet daar een goede reden voor zijn. Die reden kan de veiligheid van dit land zijn. Een muskusrat zou een voorval als in Wilnis kunnen veroorzaken.

De heer Travaille (PvdD):

- Merkt op dat droogte de oorzaak was van het voorval in Wilnis. Naar zijn mening is nog nooit aangetoond dat muskusratten leiden tot overstromingen.

De heer Beugelink (hoogheemraad):

- Bevestigt dat in Wilnis droogte de oorzaak was. Wat hij beoogde te zeggen was dat een voorval met diezelfde impact ook door muskusratten veroorzaakt zou kunnen zijn. De schade van Wilnis bedroeg 16 miljoen euro en dat is voldoende reden om uit voorzorg de muskusrat te bestrijden, op een zo diervriendelijke manier. Daar heeft de muskusrat niets aan, maar bestrijding van muskusratten is onderdeel van het spel.

De heer Poelmann (dijkgraaf):

- Merkt ten aanzien van de verdeelsleutel op dat die uitgaat van onderlinge solidariteit. De sleutel wordt voor slechts een beperkt deel bepaald door het aantal muskusratten dat wordt aangetroffen, het gaat meer om het aantal kilometers watergang. Dat is een reden dat bijvoorbeeld Hollands Noorderkwartier 18% tot 19% van de kosten draagt. Het is niet zo dat in Hollands Noorderkwartier ook 18% van de muskusratten wordt aangetroffen, maar dat komt ook omdat aan de zuidzijde de muskusratten worden bestreden. Als voorzitter van het bestuur van de gemene rekening is spreker terughoudend als het gaat om discussies over het herijken van de verdeelsleutel.

Tweede termijn

De heer Reerink (PvdA):

- Merkt op dat de heer Beugelink niet is ingegaan op zijn opmerkingen over de tekst en zijn vragen over de schade en de cijfers per waterschap.

Mevrouw Leenders (WN):

- Merkt op dat enige solidariteit een voorwaarde is voor een goede bestrijding.
- Stelt dat nog niet duidelijk is hoe de besparing van 5% tot 10% kan worden gerealiseerd. Die besparing moet worden onderbouwd.

De heer Travaille (PvdD):

- Vraagt zich af of er voor de huidige onzekere situatie geen andere oplossing is dan het vaststellen van een visie. Kan de huidige regeling niet met een jaar worden verlengd? Hij vraagt inzicht in mogelijke alternatieven, zodat ook de uitkomsten van de veldproef kunnen worden meegenomen in de toekomstige koers.
- Er lijkt sprake van tunnelvisie: het doel overstromingen te voorkomen, wordt direct gekoppeld aan het uitroeien van alle muskusratten zonder onderbouwing of alternatief. En zonder toelichting op de kosten, de aanpak of het aantal dieren. Laat zien wat de alternatieven zijn van het uitroeien van muskusratten. De nuloptie wordt nu ten onrechte als enige mogelijkheid geschetst.

De heer Verkaik (W@I):

- Vraagt hoe snel de uitslag van de eDNA beschikbaar is.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

		• Stelt dat fracties ook zelf ideeën voor alternatieve oplossingen dienen aan te dragen. <i>Beantwoording</i> De heer <u>Beugelink</u> (hoogheemraad): • Stelt dat de besparing vooral gevonden zal worden in de grotere flexibiliteit van de inzet van medewerkers. De afgelopen tijd is daar flink in geïnvesteerd, en is er ook minder externe inhuur nodig. • De tekstsuggesties van de heer Reerink neemt hij mee. Ook de andere vragen zullen aandacht krijgen. • De techniek van eDNA is nog in ontwikkeling: het is nog niet zo dat binnen enkele minuten duidelijk is of er muskusratten aanwezig zijn. Hij weet ook nog niet wanneer de techniek inzetbaar is. • Richting de heer Travaille merkt hij op dat uitroeien van de muskusrat tot de mogelijkheden hoort, al is nog niet duidelijk wat hiervan de kosten zijn. Dat is de ene optie, de andere is dat men op dezelfde voet verdergaat en tot in lengte van jaren jaarlijks 10 miljoen euro investeert in het vangen van muskusratten. De keuze tussen de ene of de andere aanpak is ook afhankelijk van een kosten-batenanalyse die nog moet worden gemaakt. Het is de vraag of men de risico's met beperkte bestrijding kan beheersen, hij hoopt dat het antwoord komt uit de laatste fase van de veldproef. • AGV heeft een visie geëist met daarin een bezuinigingsdoelstelling. Dit is voor dit moment de enige manier om AGV binnen boord te houden. Wanneer men de huidige situatie voortzet, loopt men het risico van fiscale problemen. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf): • Vertelt dat men over 2016 een ongetekende overeenkomst had. In de laatste bijeenkomst van de Unie waar hij zijn collega's kon tegenkomen, heeft hij ze ter plekke laten ondertekenen. Dat deed hij om problemen met de fiscus te voorkomen: zonder overeenkomst zou het waterschap btw-plichtig kunnen worden. Zo kritisch was het. De heer <u>Reerink</u> (PvdA): • Wijst op twee nog niet beantwoorde vragen: een overzicht van de cijfers per waterschap en of men verzekerd is bij schade. De heer <u>Travaille</u> (PvdD): • Merkt op dat dit onderwerp zwaar weegt voor zijn fractie. Nu de procedure ook nog rommelig is, is het niet eenvoudig tot een eindoordeel te komen. Hij vraagt nogmaals wat de alternatieven zijn voor het vaststellen van de visie, en wat de keuzemogelijkheden zijn in die visie, zodat er ook een afweging mogelijk is. • Naast de keuzes voor eliminatie en doorgaan op dezelfde weg wil hij graag een combinatie tussen preventie en plaatselijk bestrijden als keuze toevoegen. De heer <u>Merkens</u> (LNE): • Wijst op de geschillenregeling in artikel 13 van de samenwerkingsovereenkomst: wanneer partijen het niet eens worden, kunnen ze naar de rechter. Dus ongeacht het handelen van AGV kan men bij een belastingtechnisch knelpunt besluiten om het aan de rechter voor te leggen. Of is daarvoor de ondertekening van AGV een voorwaarde? De <u>voorzitter</u> constateert dat er nog enige vragen liggen. Het is nu aan het dagelijks bestuur om ervoor te zorgen dat er in de vergadering van het algemeen bestuur een besluit kan worden genomen. Hij concludeert dat de stukken ter bespreking worden doorgeleid naar het algemeen bestuur.
3.2	Procedure herziening kostentoedelings-verordening	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Verweij</u> (CU): • Wijst op de uitgebreide toelichting tijdens de technische bijeenkomst. • Hij wijst op het onderzoek van Tauw uit 2014 dat, kijkend naar de daadwerkelijke kosten, iedere categorie eenderde deel zou dragen. Daarnaast geeft het onderzoek aan dat de tariefdifferentiatie Wegen geen enkele onderbouwing of reden heeft.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

- De uitkomsten van de commissie-Klavers zijn er nog niet, maar hoe zorgt men dat er niet te veel wordt afgeweken van het gewenste doel van een eerlijke lastenverdeling?
- Hij begrijpt uit het voorstel dat er nu geen tijd is voor een grondige beleidsdiscussie. De voorgestelde technische herziening houdt in dat ingezetenen meer gaan betalen, gebouwd ook wat meer gaat betalen, ongebouwd en natuur wat minder gaan betalen. In 2014 was al duidelijk dat de kostentoedeling scheef is en hij vraagt het dagelijks bestuur waarom niet eerder is gestart met dit traject.
- In 2013 is ook een technische herziening geweest, maar toen speelde ook een politiek besluit, met de invoering van de tariefdifferentiatie Wegen. Daarbij was er naar zijn mening geen sprake van een beleidsmatige onderbouwing, die zat er niet bij, en veertien gemeenten in het gebied hebben ook bezwaar aangetekend tegen die tariefdifferentiatie Wegen. Het is goed denkbaar dat dit nu opnieuw gaat gebeuren. Het ligt voor de hand om de tariefdifferentiatie Wegen nu te laten vervallen.
- Een belangrijk waterschapsprincipe is belang-betaling-zeggenschap. Ongeveer tien jaar geleden heeft de provincie Utrecht de verordening van het waterschap vastgesteld en bij de toedeling van geborgde zetels zijn er zeven geborgde zetels toegewezen, waarvan drie aan LTO, op basis van een minimumbijdrage vanuit ongebouwd. Wordt bij de herziening van de kostentoedeling rekening gehouden met de minimumbijdrage vanuit ongebouwd aan de begroting van het waterschap? Die bijdrage zakt naar 7% tot 8%, wat overeenkomt met een aandeel van 3% in de totale begroting, terwijl de zeggenschap op dit moment op 10% ligt.
- Hij hoopt dat er op een later moment een open gesprek mogelijk is over een eerlijke lastenverdeling, en dat moet niet gebeuren op het moment dat men onder tijdsdruk een kostentoedelingsverordening moet vaststellen. Hij stelt voor om dat gesprek te voeren zodra de commissie-Klavers haar rapport heeft afgeleverd.

De heer Reerink (PvdA):

- Stelt dat er een goede, heldere nota ligt. Zijn fractie is het ook eens met het principe.
- In het coalitieakkoord heeft men willen zeggen dat zodra landelijk de norm en het systeem zijn vastgelegd, men daarop gaat voortborduren. Dat betekent niet dat men moet wachten tot de commissie-Klavers gereed is, om dan over te gaan tot het maken van een nieuwe kostentoedeling. Want er komt nog een traject, langs de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en Raad van State. Het is verstandig de uitkomsten daarvan af te wachten en dan pas hier een uitgebreide inhoudelijke discussie te voeren.
- Op pagina 8 wordt in het schema een getal van 10 afgetrokken. Moet dit niet juist worden opgeteld?
- Op pagina 10 dient 'gebouwde onroerende zaken' gewijzigd te worden in 'gebouwde onroerende zaken'.
- Op pagina 12 staat dat er in het gebied van De Stichtse Rijnlanden geen waterbergingsgebieden zijn, maar de Hooze Boezem is toch een waterbergingsgebied?

De heer Van Os (SGP):

- Sluit zich aan bij de heer Reerink: het is een goed, duidelijk stuk.
- Scenario 2 heeft de voorkeur, gezien de gelijkmatige ontwikkeling van de tarieven.
- Een uitgebreide inhoudelijke discussie kan plaatsvinden als de commissie-Klavers tot een oordeel is gekomen.
- De Auditcommissie zal een advies uitbrengen over de herziening van de kostentoedelingsverordening.

[De heer Travaille (PvdD) verlaat de vergadering]

Mevrouw Leenders (WN):

- Sluit zich aan bij de voorgaande sprekers.
- De grootste zorg betreft de vereffening over meerdere jaren en de gelijkmatige tariefontwikkeling: ontstaat er straks geen groot gat met de toekomstige tarieven?
- Kan het punt van de tariefdifferentiatie Wegen wel worden meegenomen, gezien de discussie die deze eerder opleverde, en het goeds dat men kan bereiken door dit aspect te veranderen?

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

De heer Van der Kruk (PvdD):

- Spreekt zijn waardering uit voor het stuk.
- Het gaat hier om een technische, maar ook om een beleidsmatige actualisatie. Die lopen nu wat door elkaar, wat jammer is. Optie 2 lijkt de meest voor de hand liggende, maar problematisch is dat men dan kiest voor iets zonder te weten wat de cijfermatige gevolgen zijn. Hij pleit ervoor om na te denken over de wijze waarop in het vervolg wordt geactualiseerd. Voorstelbaar is dat in de toekomst iedere twee of drie jaar een technische actualisatie plaatsvindt. De frequentie kan men laten afhangen van de kosten van een actualisatie.
- In bijlage 5 staat dat de rapportage van de gegevens door Tauw en de BghU 31 maart verschijnt. Hoe staat het hiermee?

De heer Verkaik (W@I):

- Wijst op de suggestie van de heer Verweij om het aantal zetels voor de geborgden te heroverwegen, wijzend op landbouw. Hij merkt op dat natuur nu heel weinig bijdraagt. Moeten die zetels ook worden heroverwogen? Zouden bedrijven, gezien hun veel grotere bijdrage, meer zetels moeten krijgen?

De heer Verweij (CU):

- Benadrukt dat hij niet heeft gevraagd om een heroverweging van het aantal geborgde zetels. Die staan voor hem niet ter discussie, het is een onderwerp waar de provincie over gaat. Hij heeft erop willen wijzen dat de provincie bij de toedeling van de geborgde zetels ter onderbouwing heeft gewezen op het percentage dat ongebouwd bijdraagt aan de begroting. Zijn vraag is wat de consequenties zijn van de gedaalde financiële bijdrage ongebouwd. Uiteindelijk dienen immers Gedeputeerde Staten de kostentoedeling goed te keuren.

De heer Kooy (LNE):

- Kijkt uit naar een herstel van het verband tussen belang en zeggenschap. Dat zou betekenen dat er in een volgend algemeen bestuur ongeveer vijftien geborgde zetels komen.

De heer Verweij (CU):

- Merkt op dat de bijdrage niet alleen wordt bepaald aan de hand van belang, maar ook op basis van vervuiling. Hij vermoedt een vergissing aan de zijde van de heer Kooy waar het gaat om de bijdrage bedrijfsgebouwd in het kader van vervuiling, en die in het kader van belang.

De heer Kooy (LNE):

- Vervolgt dat een keuze voor scenario 2 logisch is. In het coalitieakkoord is het streven naar een geleidelijke tariefontwikkeling opgenomen. Kan het zijn dat een keuze voor scenario 2 voor bepaalde categorieën een kostenstijging betekent van 7% tot 10%, met daarbovenop nog een kostenstijging die volgt uit het volgende onderwerp (kosten waterbeheer), zodat er in totaal sprake is van een stijging van 15%? In dat geval is er geen sprake van een geleidelijke stijging en zal LNE ook moeilijk kunnen instemmen.

De heer Duijvelaar (VVD)

- Kan zich goed vinden in scenario 2.
- Bewaart de inhoudelijke discussie graag voor het moment dat de commissie-Klavers een oordeel heeft geveld. Dan dient men zich ook te buigen over de kosten voor de uitvoering van de Omgevingswet.

De heer Valk (CDA):

- Wijst op bijlage 6, waar onder 'Vervolgtraject en betrokkenheid waterschappen' wordt gesproken over een 'synthesedocument' dat binnen enkele weken beschikbaar zou zijn. Hoe staat het daarmee?

Beantwoording eerste termijn

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

De heer De Jong (hoogheemraad):

- Merkt op dat de toedeling van kosten is gebaseerd op wetgeving waarin objectiveringsgronden zijn aangegeven. Er is een themabijeenkomst geweest waarin een aantal overwegingen is toegelicht. De commissieleden hebben gevraagd om het procesvoorstel te voorzien van enige context, zodat duidelijk is hoe de methodiek in elkaar zit. Hij is blij te horen dat men daarin is geslaagd. De complimenten neemt hij graag in ontvangst namens de ambtenaren die het stuk hebben geschreven.
- Veel opmerkingen preluderen op een beleidsinhoudelijke discussie over hoe de lasten moeten worden verdeeld. Maar het voorstel dat het college nu doet is om te kiezen voor scenario 2 en nog niet te proberen al die inhoudelijke afwegingen te maken. Het college beoogt met scenario 2 een louter technische actualisatie. Het bureau Tauw heeft opdracht gekregen om alle waarden die ten grondslag liggen aan de kostentoedeling (waarde huizen, landerijen) te actualiseren en op basis daarvan de kostentoedelingspercentages te actualiseren. Het is nog niet duidelijk hoe die actualisatie eruit gaat zien. Hij zegt richting de heer Kooy toe dat wanneer de wijziging van de waarden grote stijgingen tot gevolg heeft (15% tot 20%), hij met het college zal overleggen over kleine technische aanpassingen om recht te doen aan het principe van een gelijkmatige tariefontwikkeling.
- Het nieuwe stelsel voor kostentoedeling komt over enkele jaren. De commissie-Klavers consulteert momenteel partijen over de eerste ideeën. De week ervoor mochten het dagelijks bestuur en de directeur hun licht laten schijnen over enkele ideeën van de commissie. Hij vond het mooi om te constateren dat de commissie heel breed en fundamenteel kijkt naar de waterschapstaken als het gaat om profijt en solidariteit, en om beginselen als 'de vervuiler betaalt'.
- Het synthesesedocument is een document dat de commissie-Klavers na de consultatieronde zal opleveren. Die consultatieronde is bijna voltooid. Een delegatie van het bestuur is ook aan het begin van het traject bij de commissie-Klavers geweest om op basis van de politieke opvatting aan te geven wat ze belangrijk vindt. De commissie gaat na de zomer opnieuw een consultatieronde houden, ditmaal op regionaal niveau, met leden van algemeen besturen. Aan het eind van het jaar moet er dan een rapport liggen en kan worden gekeken op welke onderdelen de wet moet worden gewijzigd. Op dat moment kan het algemeen bestuur ook besluiten hoe de verordening op beleidsinhoudelijke gronden moet worden gewijzigd.
- Wijst op het rapport van De Stichtse Rijnlanden uit 2014 waarin getracht is om kostenveroorzaking in beeld te brengen. Dat was een nog onvolmaakte poging om anders tegen de kostentoedeling aan te kijken, maar de commissie-Klavers heeft aangegeven dat een interessante insteek te vinden. Op basis van de begroting wordt gekeken waar het profijt ligt van de uitgevoerde taak (met drie categorieën). De discussie op vrijdag 7 april gaf echter al aan dat dit leidt tot een uitermate complex en politiek gesprek.
- Voor nu gaat het om een technische actualisatie, zodat er aan het eind van het jaar weer een actuele kostentoedelingsverordening is met actuele waarden (1-1-2016) waar men in principe vijf jaar mee vooruit kan. Zodra de landelijke discussie voldoende ver is gevorderd, zal men als algemeen bestuur de beleidsinhoudelijke discussie voeren.
- Het rapport van Tauw is te vinden op het extranet. Zoals al aangegeven gaat het om de actualisatie van waarden.
- Over de precieze uitwerking van de actualisatie van waarden komt men later nog te spreken. Waar de verhoudingen tussen de waarden wijzigen, wijzigen de percentages van de kostentoedeling. Er wordt gestart met het element 'ingezetene', en dat is gebaseerd op het aantal inwoners per vierkante kilometer. Daarvoor zijn bandbreedtes gedefinieerd en De Stichtse Rijnlanden zit nu net onder de grens van de eerste bandbreedte (940). Wanneer dat boven de 1000 komt, moet men een tandje hoger inschalen. Dat beschouwt hij als een technische aanpassing, waarbij het laatste woord aan het algemeen bestuur is.
- De heer Verweij wees ook op het verband tussen belang, betaling en zeggenschap. Dat is nu niet aan de orde, en zoals de heer Verweij al aangaf, is dit een onderwerp voor de provincie.
- De tekstcorrectie van de heer Reerink neemt hij over.
- Het klopt dat de Hooge Boezem een waterbergingsgebied is.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

- De tariefdifferentiatie Wegen is voor het college een gegeven, daar wordt nu niet aan getornd. De Stichtse Rijnlanden past de tariefdifferentiatie heel beperkt toe.
- Richting de heer Van der Kruk zegt hij toe dat wanneer al voor de vergadering van het algemeen bestuur een betrouwbaar beeld beschikbaar is, hij de leden hierover informeert.
- De suggestie voor een procesvoorstel voor toekomstige actualisaties neemt hij mee.
- Hij bevestigt dat natuur op dit moment bijna niets betaalt.
- Hij bevestigt dat de uitvoering van de Omgevingswet ook zal leiden tot kosten voor het waterschap, die via de kostentoedeling zullen worden verdeeld.
- Hij stelt dat voor de besluitvorming over deze kostentoedelingsverordening het principieel niet relevant is hoe de nieuwe verhoudingen eruitzien. Het algemeen bestuur besluit tot het scenario technisch aanpassen, of het scenario beleidsmatig aanpassen, of helemaal niets doen en de huidige verordening nog een jaar verlengen. Het is interessant om te weten welke kant het opgaat, maar voor de afweging op zich is dat niet noodzakelijk. Men mag van het college verwachten dat het een meer dan enkel technische aanpassing zal voorstellen als dat nodig is. Dan komt men daar via commissie en algemeen bestuur in het najaar op terug.

Tweede termijn

De heer Verweij (CU) :

- Zou wel graag over de cijfers kunnen beschikken om te bepalen of er een rustige koers wordt gevaren, of dat er sprake is van grote wijzigingen waardoor men ook andere afwegingen moet meenemen.
- Geeft mee dat hij zal voorstellen om de tariefdifferentiatie Wegen te laten voorstellen. Hij vraagt het college om aan te geven wat hiervan de gevolgen zijn. De Stichtse Rijnlanden heeft nooit een beleidsmatige onderbouwing gegeven voor het invoeren van de tariefdifferentiatie Wegen.
- In de procedure van een technische aanpassing wordt vermoedelijk een lichte procedure gevolgd. Hij pleit ervoor om dit keer de aanpassing van de verordening wel ter consultatie voor te leggen aan de gemeenten.
- Een aanpassing van de kostentoedelingsverordening met een mogelijke verhoging van de begroting kan mogelijk pijn doen. Hij memoreert de discussie in het najaar 2016 over een gat in de reserves. Om dat gat te dichten moet sowieso geld worden gevonden. Het zou onterecht zijn wanneer de discussie over de verordening vermengd raakt met het dichten van dit gat.

De heer Reerink (PvdA):

- Merkt op dat de keuze voor het model voorligt, niet de uitwerking ervan. De keuze voor het model klopt en bij de bespreking in het algemeen bestuur kan men spreken over de uitwerking ervan.

De heer Verkaik (W@I):

- Vraagt of de tariefdifferentiatie Wegen nog wel actueel is. Hij heeft begrepen dat wegen op de balans van de gemeente moeten komen tegen de Woz-waarde. Als dat zo is, is het niet redelijk wanneer een tariefdifferentiatie op het dubbele uitkomt.

De heer Kooy (LNE):

- Wijst op de mededeling in het stuk dat de planning ambitieus is, en mogelijk niet wordt gehaald. Wat gaat men doen wanneer men de planning niet haalt?

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad):

- Geeft aan dat wanneer de cijfers voldoende zijn uitgekristalliseerd, deze zullen worden verstrekt aan de leden van het algemeen bestuur.
- De tariefdifferentiatie Wegen blijft staan in de voorstellen van het college: er worden nu geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.
- De procedure voor de verordening is openbaar, ook gemeenten kunnen inspreken als ze daar behoefte aan hebben.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

		- De waardering van wegen en spoorwegen weegt mee in het totaal voor ongebouwd. Het feit dat de wegen ook op de balans van de gemeente staan, betekent niet dat ze dubbel worden belast. De gemeente draagt bij aan de lasten van het waterschap naar rato van de gemiddelde waarde. - De tijdsplanning is inderdaad krap. Mocht men die planning niet halen, dan blijft de bestaande verordening van kracht. Inzet is echter om de actualisatie 1 januari 2018 van kracht te laten worden. De heer <u>Verweij</u> (CU): - Merkt op dat de procesgang rond verordening voor de zomer wordt vastgesteld. Daarna komt de verordening pas weer aan de orde bij het vaststellen van het eindresultaat, na de inspraakprocedure. Het is daarom verstandig om eerder al te weten wat globaal de uitwerking wordt. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het stuk ter behandeling naar het algemeen bestuur kan worden doorgeleid.
4. Stukken ter consultering		
4.1	Trends onderzoek kosten waterbeheer	<i>Eerste termijn</i> Mevrouw <u>Leenders</u> (WN): - Tijdens de themabijeenkomst zijn goede vragen gesteld, die ziet ze graag beantwoord. - Wees eerlijk over kosten. - Het is nog niet duidelijk of de tarieven zo ver omhoog moeten, want niet alles is zeker. Het risico bestaat dat men meer ophaalt dan nodig is. Wat doet men daarmee? Het zou goed zijn wanneer er een meerjarenplanning is met een vereveningsfonds, zodat een jojo-beweging wordt voorkomen. - Maak de groepen die een tariefsverhoging krijgen duidelijk waarom ze die betalen. De heer <u>Van der Kruk</u> (PvdD): - Stelt dat het belangrijk is om burgers te informeren over ontwikkelingen, maar ziet het ook als een kans om burgers uit te nodigen om zelf met suggesties voor kostenbeperking te komen. De heer <u>Verkaik</u> (W@I): - Heeft moeite met de tijdspanne van dertig jaar. Het rapport gaat zeer uit van andere waterschappen die veel extra kosten maken, dat moet men niet zomaar vertalen naar de situatie van De Stichtse Rijnlanden. - Kijk naar wat de komende vijf tot tien jaar van belang is. Er zijn veel nieuwe ontwikkelingen die kunnen leiden tot kostenbesparing. Hij noemt in dit verband de kademuur die bij hoogwater zelf omhoog komt. Inklinking is een gegeven, maar mogelijk zijn ook daar innovaties inzetbaar die leiden tot andere uitkomsten. De heer <u>Kupers</u> (LNE): - Vond het een interessante bijeenkomst. De conclusie die zijn fractie heeft getrokken is dat men zich niet rijk moet rekenen, gezien de risico's. - Het waterschap voert een degelijk financieel beleid, zeker in vergelijking met andere waterschappen. Dat stelt gerust en die lijn moet men voortzetten. De heer <u>Verweij</u> (CU): - Deze analyse betreft het watersysteem. Hij adviseert om naar de totale begroting te kijken, inclusief zuiveringsheffing. - Tegen de achtergrond van risico's ligt er de uitdaging om innovatieve oplossingen te vinden en mogelijk elders besparingen te realiseren. - De stijging van het begrotingsvolume is geen automatisme. Het is een politieke keuze van het bestuur. Een onderbouwing is noodzakelijk: trends kunnen niet leidend zijn voor afwegingen van het bestuur. - Een groot deel van de kosten ligt al vast, in de vorm van investeringen uit het verleden en rentelasten. Hij vraagt het college om de meerjarenontwikkeling inzichtelijk te maken

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

	en aan te geven welke investeringen onontkoombaar zijn en waar beleidskeuzes mogelijk zijn. De heer <u>Valk</u> (CDA): • Complimenteert het college met de heldere presentaties tijdens de themabijeenkomst. • Zet in op een heldere communicatie over onontkoombare ontwikkelingen, zodat mensen begrijpen waarom de kosten stijgen, als dat aan de orde is. De heer <u>Reerink</u> (PvdA): • Merkt op dat vooruitkijken beperkingen heeft. Onvoorziene ontwikkelingen zullen zich altijd voordoen, dus wees voorzichtig met het gedetailleerd vastleggen van routes en trajecten. • De vergelijking met andere waterschappen gaat enigszins mank. Als men wil vergelijken dan moet men oog houden voor de onderlinge verschillen, die zeer groot zijn. De heer <u>Duijvelaar</u> (VVD): • Constateert dat sommige trends als onontkoombaar worden gepresenteerd. Klimaatverandering is onontkoombaar, maar de effecten van bodemdaling, de energietransitie en nieuwe wet- en regelgeving zijn in verschillende mate afhankelijk van politieke keuzes. Houd rekening met wie die keuzes maakt, voor wie en met oog voor welke belangen. • Het belang van de veiligheid moet vooropstaan. Bij een afweging over de inzet van middelen moeten andere prioriteiten wijken ten gunste van de veiligheid. De heer <u>Van Os</u> (SGP): • Complimenteert het college met de presentatie en deze analyse van de trends. • Deze analyse van trends maakt het voor de organisatie mogelijk om zich voor te bereiden. De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad): • Dankt de commissieleden voor de complimenten. Die komen de medewerkers en het bureau Tauw toe, die het onderzoek en de presentatie hebben verzorgd. • Hij complimenteert ook het algemeen bestuur: dat stelde zelf immers voor om een dergelijke analyse te maken. Aanleiding was de constatering dat er sprake is van een opwaartse druk op de kosten, vooral in het watersysteem. De analyse laat een richting zien, de kosten zullen toenemen. Tegelijk zijn er kansen om met innovaties besparingen te realiseren. • Voor nu is besloten om zuivering nog buiten beschouwing te laten, maar eigenlijk zou men naar het totaal moeten kijken. Bij zuivering is men in principe kostendekkend, en is er de indruk dat men de kosten kan beheersen. • Richting mevrouw Leenders benadrukt hij dat de analyse geen onderbouwing vormt voor het ophalen van extra middelen. Dat gebeurt jaarlijks bij de begroting, en mede op basis van de vierjarenbegroting. Er wordt nooit meer opgehaald dan daadwerkelijk nodig is. Als er meevallers zijn, gaan die naar de algemene reserve. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN): • Licht toe dat ze adviseerde om tegen de achtergrond van stijgende kosten, rekening te houden met onzekerheden en de noodzaak om voldoende geld op te halen. De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad): • Dankt de heer Van der Kruk voor zijn goede suggestie om burgers te betrekken. Hij wijst op de relatie met Waterkoers en de burgerinitiatieven. Die vormen een mooie leidraad om met burgers in gesprek te komen over wat men doet, wat het kost en wat burgers zelf kunnen bijdragen. De <u>voorzitter</u> rondt daarop de discussie af.
--	---

5. Informerend deel

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

5.1	Mededelingen	Er zijn geen mededelingen.
5.2	Ingekomen stukken	Er zijn geen ingekomen stukken.
6. Rondvraag		
		De heer <u>Kupers</u> (LNE): • Merkt op dat de presentatie over de kosten waterbeheer samenviel met die over duurzaamheid. Die had hij ook graag willen bijwonen. Mogelijk kan een volgende keer een andere opzet worden gekozen, zodat alle sessies kunnen worden bijgewoond. <i>Vraag</i> De heer <u>Kooy</u> (LNE): • Constateren dat vrijwel alle stukken zijn geprezen om hun kwaliteit. Is dat een traditie of kan hij constateren dat de organisatie een kwaliteitsslag heeft gemaakt? <i>Beantwoording</i> De heer <u>Verkaik</u> (W@I): • Stelt dat ook in het verleden complimenten werden gemaakt over de stukken. Het is niet zo dat de stukken in het verleden veel slechter waren. De heer <u>Reerink</u> (PvdA): • Stelt dat de stukken sterk zijn verbeterd. De <u>voorzitter</u> sluit zich hierbij aan: de materie wordt hanteerbaarder gemaakt en het is duidelijker wat de vraag is aan commissie en algemeen bestuur. De organisatie heeft geleerd om te gaan met de politieke dimensie. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN): • Meldt dat Jos Jansen na een zware hartoperatie aan de beterende hand is. Hij is weer thuis en hoopt in mei weer aan te schuiven. Hij waardeert de interesse die wordt getoond. <i>Vraag</i> • Las in het lokale blad in Zeist dat gebiedscoöperatie OGEM bloemenzaad beschikbaar heeft gesteld aan instellingen en boeren om bermen bij-vriendelijker te maken. Is het waterschap daar ook bij betrokken? <i>Beantwoording</i> De heer <u>Beugelink</u> (hoogheemraad): • Meldt dat hij twee weken ervoor een Bee Deal heeft ondertekend namens het waterschap. De heer <u>Reerink</u> (PvdA): • Sluit zich aan bij de opmerking van de heer Kupers. • Vertelt dat hij voor de derde keer geen e-mail meer ontving op zijn tablet. Hij was blij om van Bestuurszaken een brief te krijgen hoe hij dit kon oplossen. Hij vraagt om dit soort brieven in het vervolg aan zijn thuis-e-mail te verzenden. Nu kon hij de brief pas lezen nadat zijn e-mail was gerepareerd.
7. Sluiting		
		De <u>voorzitter</u> dankt iedereen voor zijn of haar inbreng en sluit de vergadering om 21.30 uur.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 11 april 2017

Voor akkoord,
Vergadering commissie BMZ ... 2017

De secretaris,

C.J. Vos